

[Ømann.]

Finansudvalget har registreret overskrivelser af én art, som vel efterhånden har gjort medlemmerne sløve på dette område. Påpegning af uforståelige forskelle i kvadratmeterpris er gang på gang blevet forklaret med en sludder for en sladder, selv om byggeopgaverne har været ensartede. Nu tænker jeg ikke med det, jeg ønsker at foreslå på dette område, på de enkelte offentlige byggeskandaler; det er ikke dér, gevinsten er at hente — ja, her er også nogle penge at hente, men det er kun småbeløb i sammenligning med de milliarder, der er at vinde ved en samlet planlægning og en rationaliseret gennemførelse af det offentlige byggeri.

Der er bygget kollegier under undervisningsministeriet, arbejdsministeriet, socialministeriet, indenrigsministeriet, af kollegieselskaber og kommuner. Dette er udført som enkeltstående byggeopgaver med hver sit sæt huslejevordyrende omkostninger. Nu er det noget, der har stukket i øjnene, og jeg forstår, at der på dette område er foretaget en reform. I hvilken retning går den? I retning af en centralisering. Men der er også bygget skoler af kommunerne, undervisningsministeriet, socialministeriet, arbejdsministeriet, socialforsorgen og vel også hærens bygningstjeneste og Grønlands tekniske Organisation, ja, endog justitsministeriet. Samme funktioner, samme behovsopfyldelse, men individuel planlægning og gennemførelse. Det er klart, at når det højeste, man har kunnet svinge sig op til, er enkelte små eksperimentalserier inden for det enkelte ministerium eller den enkelte styrelse, så er det ikke megen gevinst, man har hentet i land.

Der bygges plejehjem, børnehaver og andre institutioner, hvor et ganske lille indskud og resten betalt ved lån eller garanteret af det offentlige sætter tilfældige private i stand til at bestemme byggeproces og udførelse, ja, endog fremtidens driftsudgifter, som dækkes af det offentlige. Det gør man på samme tid, som man udsulter budgetterne for auditorier, biblioteker, administrationsbygninger, tjenesteboliger, institutter og meget, meget andet til skade for landets udvikling. Samtidig med det tillader vi os det enorme sløseri, der består i manglende samordning, rationalisering og den

deraf følgende kvalitetsforbedring af byggerierne.

Dette kan ikke undskyldes med spareforanstaltninger, det er det modsatte af at spare. Det kan ikke undskyldes med manglende ressourcer. Der er tale om en forkert tilrettelæggelse, ikke fra de enkelte styrelser og deres mangeartede byggeadministrationers side, men i den sidste ende fra politisk side, fra regeringens side, for det er vel en regerings indlysende pligt at rationalisere disse ting og spare og kvalitetsforbedre.

Nu har folkettingen altså en chance for at gribe ind. Derfor har SF og socialdemokratiet stillet dette ændringsforslag. Vi vil have skabt et bygningsdirektorat, som er leveringsdygtigt, et supermarked for offentlige byggeopgaver. Vi vil fritage den enkelte minister og hans embedsmænd for ansvaret for selve projekteringen og udførelsen af byggeopgaverne, for det kan de herrer i almindelighed ikke have nogen forstand på, medmindre de modtager åbenbaringer. Der undervises jo ikke ved det rets- og statsvidenskabelige fakultet i byggeri. Ansvaret må lægges hos ministeren, hos boligministeren eller for min skyld en særlig minister, som kan dække sig ind ved at vælge sig de rette medarbejdere, og han skal have min velsignelse til at købe sig de dyreste og de bedste, han kan skaffe sig.

Her er det blevet nævnt, at det vil medføre yderligere administration. Det er en hasarderet påstand, al den stund vi ikke har nogen samlet opgørelse over, hvilken bemanding der er af de mangeartede byggeadministrationer, vi har, og som jeg har indtrykket af ikke alle sammen er up to date og helt effektive.

Der er blevet talt om, at man ikke må forflygtige den enkelte ministers ansvar. Ja men er det nu rigtigt? Hvilket ansvar kan en minister egentlig have for en byggeopgave, som han ikke har nogen indsigt i? Det er min opfattelse, at fagministrene og styrelsescheferne kun har én opgave og ét ansvar: at fortælle, hvilke byggebehov de har, og fortælle det grundigt og udtømmende i første omgang. Dernæst at lade være med at ændre deres planer efter en måneds forløb. Allerede dette er et tyngende ansvar og en tyngende opgave. Herudover har den enkelte minister naturligvis en købers ansvar